

yttre mig over, skøndt det egentlig ikke ligger for. Den ærede Rigsbogsmand for Kjøbenhavn's 5te Valgfreds (Lillisch) har draget det ind under Diskussionen, og det kan maaskee heller ikke let undgaaes at blive berørt. Det er nemlig det, som omhandles i Lovudkastets § 2-nden Passus, hvor der staaer: „Taxationscommissionen har først at anslaae den Værdi, som en saadan Fæsteloavgivningen undergiven Eiendom maatte ansees at have i Handel og Wandel, med de samme paahvilende Byrder og Afgifter“. Der er reist Opposition mod disse Ord. Men naar man tager Forordningen 7de Juli 1806, kan det ikke nægtes, at der udtrykkelig staaer, at alle Selveiergaarde og Arvesæstegaarde her i Landet skulle betragtes lige med Fæstegaarde, og skulle ikke kunne drives undtagen af Bonden selv, det vil sige den, der eier Gaarden, medmindre han vil leie den bort paa en Mand's og hans Kones Levetid, eller bortforpagte den paa 50 Aar, eller kort sagt paa de andre, der omhandlede Maader. Men nu indvendes der, at der til tages intet Hensyn, naar Bondegaarden sælges, men hvem siger, at der ikke tages noget Hensyn dertil? Det ligger i Prisen. Naar man altsaa siger: Vi ønske, at, naar disse Bødergaarde skulle taxeres, det da skeer efter den samme Priis, som de nuværende Selveiergaarde og Arvesæstegaarde have, paa hvilke det samme Baand hviler, som Frd. 7de Juli 1806 indeholder, da mene vi kun, de skulle taxeres til den Priis, som disse Gaarde have i Handel og Wandel. Det er det, der betegnes ved Udtrykket „Fæsteloavgivningen undergiven Eiendom“, og udelades kan dette Udtryk ikke, fordi da ellers den Mand, der havde kjøbt en saadan Gaard, kunde troe, at han kunde disponere over den, som han vilde, bortforpagte den, som om den var en Parcel af en Hovedgaard, over hvilken Frd. 7de Juli 1806 ikke har Noget at sige. Dette er de væsentligste af de Modgrunde, som fra den ærede Forslagsstillers Side ere anførte, og som jeg har troet at burde imødegaae.

Lange: Læser man Præmisserne til Forordningen af 13de Mai 1769. seer man, Lovgiverens Willie at være, at Fæstebønderne skulde

efterhaanden gaae over til at blive Selveierbønder, da saadant tjener til almindelig Velstands Udbredelse, saavel som og, lægges der til, at slige Selveiere eller Eiendomsbønder ikke skulle befrygte, at de, i Mangel af Forsvar, skulde være udsatte for Fornærmelse og Overlast. Læser man videre samme Forordnings § 7, seer man, at det er gjort til Pligt for dem, som Inspectionen er andetroet over Kirker, offentlige Stiftelser og beneficeret Gods, at paasee, at Fæstebønderne paa saadant Gods efterhaanden erhverve Eiendomsret over deres i Fæste havende Gaarde, og det paa saadanne Vilkaar, at Fæstebonden kan være vel tjent dermed og vel holden derved, men tillige paa Vilkaar, at Stiftelserne Intet tabe eller hazardere derved, men snarere vinde Noget derved. Spørger man nu, om denne Lovgiverens saaledes tilkjendegivne Willie er skeet Fyldest ved det af de ærede Folkething'smænd for Holbæk Amts 2den Kreds (Tscherning) og Svendborg Amts 6te Kreds (J. A. Hansen) indbragte Lovudkast, eller ved det af det nedsatte Udvalg indstillede Vædringsforslag, da vil det ikke kunne nægtes, at Fæstebønderne paa offentlige Stiftelsers, Kirkers og beneficeret Gods ville, dersom de paa de dert nævnte Vilkaar erholde Eiendomsret over deres i Fæste havende Gaarde, være vel tjente dermed og vel holdne derved; men spørger man videre, om Stiftelserne ikke derved ville lide Tab eller hazardere, da troer jeg, at Sagen stiller sig anderledes. At Stiftelser, Kirker og beneficeret Gods let kunne komme til at tabe i Indtægter derved, at Fæstecontracterne brat omslyrtes, og at Fæstegodset strax skulde gaae over til Selveierdom, forekommer mig utvivlsomt; at de ligeledes kunne komme til at hazardere derved, at Kjøbesummen skal bestemmes af Taxationscommissionen iskedetfor, som dog er det naturligeste, rigtigste og sædvanligste, ved en frivillig Overenskomst eller ved Auction, det mener jeg ogsaa er klart. Om ogsaa man tænker sig Taxationscommissionen nok saa godt sammensat og beklædt af de retsindigste og meest samvittighedsfulde Mænd, saa mener jeg dog, at det ikke vil kunne undgaaes, at der kan komme Mænd ind i Taxationscommissionen, der medbringe Anskuelse, der kunne komme vedkommende Stiftelser til Skade, for